LIBRIS We know books

Coordonator Corint Istorie
ION M. IONIȚĂ

ÅSNE SEIERSTAD

DOUĂ SURORI

Din Norvegia în jihadul din Siria

Ediția a II-a

Traducere din limba engleză de Claudia Roxana Olteanu
Prefață de Lavinia Betea

CORINT ISTORIE
2024

LIBRIS We know books

Kasiki, Sophie, *Dans la nuit de Daesh: Confession d'une repentie*, Robert Laffont, Paris, 2016.
Kepel, Gilles, *Terreur dans l'Hexagone*, Gallimard, Paris, 2015.
Khan-Østrem, Nazneen; Khan, Mahmona, *Utilslørt. Muslimske RÅtekster*, Aschehoug, 2011.
Lawrence, Bruce, *The Qur'an: A Biography*, Grove Press, New York, 2006.
Lewis, Ioan M., *Understanding Somalia and Somaliland*, Columbia University Press, New York, 2008.
Lister, Charles R., *The Syrian Jihad: al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*, Oxford University Press, New York, 2016.
Littell, Jonathan, *Syrian Notebooks: Inside the Homs Uprising*, Verso Books, New York, 2015.
Maher, Shiraz, *Salafi-Jihadism: The History of an Idea*, Hurst & Company, Londra, 2016.
McCants, William, *The ISIS Apocalypse: The History, Strategy, and Doomsday Vision of the Islamic State*, St. Martin's Press, New York, 2015.
Nesser, Petter, *Islamist Terrorism in Europe: A History*, Oxford University Press, New York, 2015.
Oberlé, Thierry, *Jinan – Esclave de Daesh*, Fayard, Paris, 2015.
Sheikh, Jakob, *Danmarks børn i hellige krig*, Leonhardt & Ringhof, 2015.
Sidea, Emanuel, *Mannen från Harem. Reportage*, Natur & Kultur, 2016.
Soei, Aydin, *Vrede unge mænd*, Tiderne skifter, 2011.
Stern, Jessica; Berger, J.M., *ISIS: The State of Terror*, Harper, New York, 2015.
Thomson, David, *Les français jihadistes*, Les Arénes, Paris, 2014.
Trévidic, Marc, *Terroristes: Les 7 pilliers de la déraison*, Lattés, Paris, 2013.
Weiss, Michael; Hassan, Hassan, *ISIS. Armata jihadului*, Ed. Corint, București, 2016.

Cuprins

Prefață – *Homo duplex și psihologia radicalizării* de Lavinia Betea 5

PARTEA ÎNTÂI
Capitolul 1 – *Ruptura* 15
Capitolul 2 – *Acoperite de văl* 35
Capitolul 3 – *De-a baba-oarba* 56
Capitolul 4 – *În Siria* 64

PARTEA A DOUA
Capitolul 5 – *Începutul adolescenței* 91
Capitolul 6 – *Misiunea* 100
Capitolul 7 – *La masă cu diavolul* 109
Capitolul 8 – *Ție îți suntem devotați, Norvegia* 114
Capitolul 9 – *Această ținută* 126
Capitolul 10 – *Totul ține de inimă* 131
Capitolul 11 – *Matrimoniale musulmane* 143
Capitolul 12 – *Trageri la țintă* 155
Capitolul 13 – *Întâlniri halal* 170
Capitolul 14 – *Paragrafe* 175
Capitolul 15 – *O pasăre ciudată* 186
Capitolul 16 – *Despărțirea* 194
Capitolul 17 – *Escrocherii în numele lui Dumnezeu* 198
Capitolul 18 – *Revoluția din octombrie* 216

LIBRIS | We know books

PARTEA A TREIA
Capitolul 19 – *Danse macabre* 223
Capitolul 20 – *Planul* 259
Capitolul 21 – *Acasă* 276
Capitolul 22 – *Un om cumsecade, minunat* 285
Capitolul 23 – *Pradă de război* 289
Capitolul 24 – *Sfârșitul Acordului Sykes-Picot* 308
Capitolul 25 – *Dumnezeu nu e mare* 321

PARTEA A PATRA
Capitolul 26 – *Nu fără fiicele mele* 343
Capitolul 27 – *An nou, șanse noi* 353
Capitolul 28 – *Nevestele din Raqqah* 361
Capitolul 29 – *Băieții din Norvegia* 373
Capitolul 30 – *Împușcă-le pe fete dacă vrei!* 388
Capitolul 31 – *Ramadan* 409

PARTEA A CINCEA
Capitolul 32 – *O altă viață* 419
Capitolul 33 – *Vocile din minte* 430
Capitolul 34 – *Moștenirea* 442

Cum am scris această carte 457
Glosar 469
Bibliografie 473

CORINT
ISTORIE

Titlu	Autor
Adolf Hitler. Însemnări intime și politice vol.1	Adolf Hitler, François Delpla
Adolf Hitler. Însemnări intime și politice vol.2	Adolf Hitler, François Delpla
Agent dublu în Războiul Rece. Autobiografia lui Oleg Gordievski	Oleg Gordievski
Alexandru al II-lea. Țarul reformator	Henri Troyat
Amurgul Vechii Europe. Trieste '79, Viena '85, Praga '89	Richard Bassett
Antoniu și Cleopatra. Adevărul din spatele celei mai frumoase povești de dragoste din lumea antică (ediția a II-a)	Diana Preston
Anul 1000. Exploratori, negustori și începutul globalizării	Valerie Hansen
Armata secretă a Israelului. Povestea unității Talpiot	Jason Gewirtz
Bani murdari. Cum fac afaceri cartelurile de droguri	Tom Wainwright
Beria. Mâna dreaptă a lui Stalin	Amy Knight
Biblioteca lui Stalin. Dictatorul și cărțile sale	Geoffrey Roberts
Binecuvântați fie spionii. Istoria secretă a Mossad-ului de la origini până în 1999	Gordon Thomas
Blocați conturile! Crimă și spălare de bani în Rusia lui Putin	Bill Browder
Capcana lui Tucidide. Mai pot evita Statele Unite și China războiul?	Graham Allison
Călători în al Treilea Reich. Mărturii ale vizitatorilor străini despre nazism	Julia Boyd
Când totul devine armă	Mark Galeotti
Charles, Camilla și Diana. Dragoste și tragedie în Casa de Windsor	Jean des Cars
CINCI. Povestea victimelor lui Jack Spintecătorul	Hallie Rubenhold
Codul Enigma. Alan Turing și înfrângerea Germaniei naziste	David Boyle
Coreea de Nord. Între fascinație și teroare	Loretta Napoleoni
Coreea de Nord. Un stat-gherilă în transformare	Philippe Pons
Coreea de Nord. Viața dincolo de clișee	Daniel Tudor, James Pearson
Coreea de Sud. Povestea unui fenomen economic, politic și cultural	Daniel Tudor
Crimeea și noul imperiu rus (ediția a II-a)	Agnia Grigas
Cupluri tragice ale istoriei	Jean des Cars
Cuptoarele morții. Mărturia unei supraviețuitoare de la Auschwitz	Olga Lengyel
Destin deturnat. O istorie a lumii prin ochii islamului (ediția a II-a)	Tamim Ansary
Dezertor la comuniști. De la Harvard pe Bulevardul Karl Marx	Victor Grossman
Diana. Povestea unei prințese spusă de ea însăși	Andrew Morton
Dispărută în Moscova	Margueritte Harrison
Dragă Zari. Povești nespuse ale unor femei din Afganistan	Zarghuna Kargar
Dresda 1945. Furtuna de foc	Sinclair McKay
După căderea Romanovilor. Elita rusă în exil la Paris	Helen Rappaport
După sfârșitul istoriei. Un dialog despre ultimii 30 de ani	Mathilde Fasting (editor), Francis Fukuyama
Dușmani vechi, amenințări noi. Istoria secretă a Mossad-ului din 2000 până în prezent	Gordon Thomas

LIBRIS | We know books

Capitolul 1

Ruptura

Patul suprapus era în mijlocul camerei. Datorită unei bare albe de metal, cine dormea sus nu cădea de acolo. Patul împărțea camera în două și era acoperit cu așternuturi colorate. Lângă ușă erau un birou, un scaun și un șifonier. De cealaltă parte erau o comodă și o fereastră pe care se vedea un bloc de cărămidă roșie, identic cu al lor. Pervazul ferestrei era atât de jos, încât puteai să-ți treci cu ușurință picioarele peste el și să sari în iarbă. Pe mobilă erau lipite bilețele, scrise cu litere îngrijite, mai întâi schițate cu creionul, apoi dublate cu un marker albastru: pat, fereastră, scaun, birou, ușă. Tapetul de deasupra comodei era și el plin de cuvinte: mare, mic, înalt, scund, cald, rece. Scrierea arabă fusese executată cu grijă, deși se vedea limpede că este opera unui începător, fiindcă unele litere erau greșite. Traducerile în limba norvegiană erau corecte, dar abia se vedeau, fiind scrise neîngrijit, cu creionul.

Sora mai mică dormea în patul de sus. Ea pusese acele bilețele. Acestea nu decorau doar dormitorul fetelor, ci și restul apartamentului: veioză, canapea, draperie, raft. Cursul de arabă începea cu niște cuvinte banale, dar scopul lui era spiritual – să poți citi și înțelege Coranul așa cum a fost el revelat de Profetul Mahomed.

Eu. El. Noi. Eu sunt. Noi suntem. *Allahu Akbar*. Dumnezeu e mare. Dumnezeu e măreț. „Călăuzește-ne pe calea cea dreaptă!”

*

LIBRIS We know books

În acea dimineață de octombrie, Leila coborâse din patul de sus mai devreme decât de obicei. Își pusese pe ea o rochie până în pământ și se dusese după mama ei, la bucătărie, care era lângă camera fetelor. Sara era prima din familie care se trezea. Obișnuia să se strecoare pe nesimțite din pat, punându-și cu grijă picioarele jos ca să nu-l trezească pe Sadiq. Abia când începea să simtă lipsa căldurii ei, când patul se răcea și Sadiq începea să-și dea seama că e frig, atunci se trezea și el.

Sara stătea la masa din bucătărie, dusă pe gânduri. S-a uitat surprinsă la fiica ei, care împlinise 16 ani cu o săptămână în urmă. Leila semăna cu tatăl ei – subțire, înaltă, cu picioare lungi.

— Aș putea să te ajut să-i pregătești pe băieți, a spus ea.

— Dar tu nu ai școală azi? a întrebat-o mama.

— Ba da, dar am crezut că n-ar fi rău să te ajut…

— Nu, tu du-te și pregătește-te, pot să mă îngrijesc singură de băieți.

Spre deosebire de sora ei, care preluase o bună parte dintre îndatoririle gospodărești, de obicei, Leila nu-și oferea ajutorul. Tata îi zicea adesea „lenevia sa regală".

Sara și-a trezit cu delicatețe fiii, pe Isaq, de șase ani, și Jibril, de 11 ani. L-a ajutat pe Isaq să se îmbrace și i-a zorit la bucătărie.

Sadiq era deja acolo, lângă aragaz.

Fasolea fusese preparată de cu seară. Acum, el a prăjit ușor în ulei felii de ceapă, la care a adăugat doi căței de usturoi pisat, încă puțin ulei, apoi felii de ardei gras roșu și condimente, ținând totul pe foc până când s-a rumenit. A adăugat fasolea și a fiert amestecul la foc mic, apoi l-a pasat cu mixerul de mână. A răsturnat piureul pe un platou mare și a picurat ulei peste el, făcând cercuri aurii.

Isaq și Jibril erau încă somnoroși când s-au trântit pe scaune. Au înmuiat bucățele de pâine în tocana de fasole și le-au băgat în gură. Ca de obicei, Isaq scăpa pe jos. Jibril rareori lăsa să-i cadă vreo firimitură pe lângă farfurie.

Leila se fâțâia în jurul mesei, pe care fusese așezat și un vas cu ceai negru și semințe de cardamom.

— Ai de gând să stai jos? a întrebat-o tata.

— Nu, eu și Ayan ținem post, a răspuns fata de 16 ani.

Tatăl nu a mai continuat discuția. Leila și sora ei mai mare, Ayan, care era la baie acum, erau foarte stricte în privința postului. Femeile nu aveau voie să participe la ritualuri religioase dacă nu erau curate, iar fetele voiau să recupereze cât mai repede posibil zilele pierdute. Lunea și joia erau ideale, zilele în care postise și Profetul Mahomed. Azi era joi.

Ramadanul fusese un calvar. Anul acesta, luna de post picase în iulie, când soarele nu apune înainte de zece seara și răsare peste doar câteva ore. Nu se mănâncă și nu se bea nimic mult timp. Acum, în *Dhu al-Hijjah* – luna de pelerinaj – fetele posteau din nou și se rugau mai mult. Era cea mai sfântă perioadă din calendarul islamic, perioada ideală pentru *hajj*, când se pleca în pelerinaj la Mecca. Faptele bune aveau însemnătate mai mare acum decât în oricare altă perioadă a anului.

*

Ismael, care era mai mic decât Ayan și mai mare decât Leila, a intrat în bucătărie cu un prosop înfășurat în jurul mijlocului. Se ducea la baie, pentru că Ayan abia terminase. Când se întâlnea cu surorile lui așa, pe jumătate dezbrăcat, se împingea în ele ca să se amuze. „Nu!" țipau ele. „Mamă, Ismael ne necăjește!"

Relația dintre cei trei adolescenți – Ayan, care avea 19 ani, Ismael, 18 și Leila, 16 – se răcise. Surorile se plângeau că fratele lor e interesat doar de sport, de prieteni și de jocuri pe calculator. Absența lui de la moschee nu trecuse neobservată. Era jenant. „Tu nu ești musulman!" îi strigase nu cu mult timp în urmă Ayan și apoi se rugase de mama ei să-l dea afară. Nu putea să trăiască în același loc cu o persoană care nu se roagă.

— E doar debusolat! spusese mama, luându-i apărarea.

— Dă-l afară!

— La vară, i-a răspuns mama încercând s-o potolească, o să-l duc la un șeic din Hargeisa și o să-l rog să-i facă o rugăciune, să stea de vorbă cu el…

LIBRIS We know books

Ayan era foarte înverșunată în aceste certuri; Leila nu era deloc așa. Cu o seară în urmă, când Ismael se întorsese de la antrenament, Leila se repezise la el, aruncându-și brațele în jurul gâtului lui.

— O, Ismael! Mi-a fost dor de tine!

— Cum? Am fost plecat doar două ore...

— Unde ai fost?

— La sală.

— Cum a fost antrenamentul?

— Ei... Am lucrat la partea superioară a corpului. Piept și brațe.

„Fete. Pe bune." Leila fusese multă vreme supărată pe el, iar acum, brusc, era numai lapte și miere.

Ismael și-a pus o pereche de blugi și un tricou, după care a venit și el la micul dejun. A deschis ușa frigiderului, pe care, alături de cuvântul *thallaja* – „frigider" în arabă – fetele lipiseră bilețele pe care erau scrise cuvinte de înțelepciune de la Centrul Cultural Islamic din Norvegia. Pe un bilețel verde, jupuit pe margini, de parcă cineva ar fi încercat să-l dezlipească, scria: „Allah nu îți vede bogăția și averea, El îți vede inima și faptele." Pe un bilețel violet scria: „Fie ca acela care crede în Allah și în Judecata de Apoi să se poarte cu blândețe cu vecinul lui, să fie darnic cu musafirul lui și să spună adevărul, ceea ce e bine, ori să tacă (ex. să se abțină de la vorbe nepotrivite, spurcate, de la ponegriri, minciuni, bârfe etc.)."

Ismael s-a așezat la bufet și a început să-și pregătească trei felii de pâine integrală cu macrou în sos tomat. Adolescentul de 18 ani era foarte atent la consumul de proteine, iar părinții lui foloseau prea mult ulei la mâncare, o fierbeau prea mult sau o prăjeau până se usca. El voia mâncare sănătoasă, simplă și detesta ierburile și condimentele somaleze.

S-a dus la masă, lângă ceilalți, tamponându-i în joacă pe frații mai mici înainte de a se așeza. Isaq i-a răspuns lovindu-l cu pumnul în braț; Jibril abia dacă a tresărit și i-a spus să se potolească.

— Lasă-i pe băieți să mănânce, i-a spus Sara.

*

Încă nu se luminase bine; mai era încă mult până când soarele avea să-și facă apariția deasupra blocurilor la răsărit.

Sadiq era în concediu medical. Se lovise la umăr după ce căzuse peste el o ladă la depozitul Coca-Cola. Săptămâna următoare trebuia să se ducă la un fizioterapeut, trimis de NAV, direcția de asistență socială din Norvegia. Îi veneau în minte tot felul de gânduri. Nu mai primise de mult timp nicio veste de la mama lui, din Somaliland. Oare era bolnavă? Azi, mai târziu, o s-o sune sigur.

Din camera fetelor a auzit trântindu-se ușa de la șifonier, apoi un obiect greu, ce părea să fie mutat. Ayan terminase liceul în primăvară și acum lucra la o agenție ce oferea ajutor bătrânilor care aveau nevoie, după cum scria în contract, de asistență personală. Era un fel de an sabatic înainte de a se duce la facultate.

A ieșit din dormitor cu o valiză.

— Ce faci cu aia? a întrebat-o Sadiq.

— I-o dau Aishei, a răspuns Ayan. Pleacă în excursie.

Fetele și prietenele lor își împrumutau adesea lucruri. Aisha locuia la câteva străzi distanță. Surorile îl rugau uneori pe tatăl lor să le ducă la ea cu mașina. Odată le-a întrebat ce tot cară cu sacoșele de plastic. I-am spus că mașina de spălat pe care o avea Aisha se stricase, așa că îi spălau ele rufele. Aisha era cu doi ani mai mare decât Ayan; când a părăsit-o soțul, s-a mutat iar cu mama și surorile ei, împreună cu copilul.

Ayan a pornit pe hol, târând valiza după ea. La ușă s-a oprit și și-a aranjat părul creț sub *hijab*.

Fata cea mare moștenise trăsăturile mamei: frunte boltită, obraji rotunjiți și moi, ochi înfundați în orbite. Și-a strâns *hijab*-ul până nu a mai rămas afară nicio șuviță de păr, și-a pus pe ea un *jilbab*, un fel de tunică cu glugă, și apoi o pelerină largă. Holul începea să se anime; Jibril stătea în picioare, gata de plecare, iar Isaq încerca să-și pună un pantof.

— Trebuie să-i dezlegi șiretul, i-a spus Sadiq.

— Nu pot, a mormăit băiatul.

Tata i-a spus că, pentru toate situațiile, este valabilă aceeași regulă:

LIBRIS We know books

— Folosește-ți creierul, nu mușchii!

Mezinul avea aceeași constituție ca Sara și Ayan, mic și solid. Sadiq s-a lăsat pe vine ca să-i deznoade șireturile.

Ayan a plecat prima.

— Pa! le-a spus ea zâmbind.

Ușa s-a trântit în urma ei. Era mai mult spațiu pe hol acum, că nu mai era valiza. A venit rândul Leilei să se așeze în fața oglinzii și să imite mișcările surorii ei. După ce și-a pus *hijab*-ul, a rămas în picioare, cu ghiozdanul în spate.

— Vrei să te duc cu mașina? a întrebat-o tata, chinuindu-se în continuare cu șireturile lui Isaq.

În zilele în care Leila începea cursurile la aceeași oră cu frații mai mici, de obicei mergea și ea cu mașina, cu toate că până la ea la școală mai era un pic de mers.

— Nu, mersi, a spus ea.

Tata s-a uitat la ea, surprins.

— Trebuie să mai slăbesc, să fac mai multă mișcare, a explicat ea.

— Tu? N-ai niciun pic de grăsime pe tine! Ești ca un băț! a spus Sara, dându-și ochii peste cap.

Leila a zâmbit și și-a îmbrățișat părinții.

— Te iubesc, tati, i-a șoptit ea la ureche. Te iubesc, mami, i-a șoptit la ureche și mamei.

Declarațiile de dragoste erau făcute în somaleză. Copiii vorbeau întotdeauna în somaleză cu mama lor. Cu tata vorbeau și în somaleză, și în norvegiană, iar între ei vorbeau de obicei în norvegiană.

— Mergem împreună? a întrebat-o Ismael.

Amândoi erau elevi la Liceul Rud. Leila era în clasa a IX-a, la profilul „Asistență socială și sănătate", iar el era în clasa a XI-a, la electronică. Rareori plecau împreună dimineața, dar cum ea fusese în seara trecută „așa cum era odată", acum i s-ar fi părut ciudat să nu meargă împreună la școală, ca în copilărie.

— Nu, trebuie să... a răspuns Leila.

Fratele ei nu a apucat să audă continuarea, doar și-a văzut sora dispărând pe ușă cu ghiozdanul în spate.

În sfârșit, toată familia era gata. Băieții mai mici au luat-o la fugă pe scări, întâi Jibril, apoi Isaq. Blocul terasat era construit pe o pantă abruptă. Ca să poată ieși prin partea de sus a clădirii, trebuiau să urce trei rânduri de scări.

Muntele Kolsås, care se ridica precum un zid întunecat în spatele blocurilor, era învăluit în ceață. Sadiq a deschis mașina, în timp ce băieții se certau pe locul din față.

— Bine, bine, bine, le-a spus tata muștruluindu-i. Data trecută cum ați mers? Jibril a stat în față, acum e rândul lui Isaq.

Au așteptat să se încălzească mașina, apoi Sadiq a ieșit din parcare, virând, ca de obicei, mult prea brusc și prea repede.

La Școala Bryn, Jibril, care era în clasa a VI-a, a vrut ca tatăl lui să plece imediat; era jenant să fii văzut cu tăticul. Dar Isaq, care abia începuse școala cu două luni în urmă, l-a rugat pe acesta să-l conducă până în curtea școlii.

După ce a sunat clopoțelul, Sadiq a plecat acasă s-o ia pe Sara și s-o ducă la doctor, unde avea programare. În ultimul timp, se plângea de migrene, de dureri de gât, de degete, de încheieturi și de picioare. Foarte des se simțea obosită, epuizată, i se făcea frig și transpira. Oare nu existau niște remedii? Poate niște suplimente de fier? Calciu? Vitamina D? Începuse să ia niște capsule cu untură de pește, dar nu o ajutaseră. „Mie mi-ar trebui niște lapte cald de cămilă", spunea ea. Așa i-ar fi dispărut toate durerile. În țara aceea și în anotimpul acela, soarele nu o încălzea, abia dacă lumina. Nu era făcută pentru așa ceva.

S-au dus cu mașina la centrul comercial din zonă, unde au găsit un loc de parcare gratuit pentru trei ore, apoi au mers pe jos până la Clinica Bærum. Când familia a venit în Norvegia, s-a stabilit la Bærum, o suburbie în care locuiau oameni înstăriți, aflată la circa 15 km sud-vest de Oslo. La clinică, medicul de familie l-a ascultat pe Sadiq traducând problemele soției, a pus câteva întrebări, a examinat-o, după care a ajuns la concluzia că nu pastile îi

LIBRIS We know books

trebuie, ci o schimbare a stilului de viață. Sara trebuia să facă mai multă mișcare, să înceapă să se plimbe și să slăbească mult.

După consultație, Sadiq și-a dus soția acasă. Ea s-a așezat să se odihnească, așa cum făcea adesea în timpul zilei.

Băieții au terminat cursurile la unu și jumătate. De obicei, Leila venea acasă la scurt timp după aceea. Își scotea *hijab*-ul și pelerina lungă până în pământ, se spăla, se ruga și mânca ceva înainte de a se duce în camera pe care o împărțea cu Ayan. Acolo, deschidea computerul și se apuca de teme sau asculta slujbe ori recitări din Coran. Fetele petreceau mult timp în camera lor. „Nu intrați!" strigau ele când cineva apăsa pe clanță.

Dacă alte mame erau îngrijorate că fetele lor au prieten sau că se îmbracă indecent, Sara nu avea problema asta. Fetele ei făceau întotdeauna ce spunea ea. Se lăuda în fața prietenelor că fiicele îi cereau voie pentru orice, chiar și să bată la ușa unui vecin. Era o bucurie pentru ea că nu adoptaseră prea multe lucruri din stilul de viață norvegian. Ismael însă o îngrijora. Femeia simțea că acesta se îndepărta tot mai mult de rădăcinile lui somaleze și exista pericolul să devină „prea norvegian".

*

Minutarul ceasului trecuse de trei. Ismael venise mai devreme de la școală și promisese că o să-i ajute la teme pe frații mai mici. Rămăseseră în urmă la mai multe materii. Stăteau toți trei la masa din bucătărie. Era curios că Leila nu ajunsese acasă.

Sara încercase s-o sune. Avea telefonul închis. Nici pe Ayan nu reușise s-o prindă la telefon. Poate că fetele aveau ceva programat în după-amiaza aceea și ea nu știa.

A mai așteptat puțin înainte să sune din nou. Mai întâi pe Leila. Apoi pe Ayan. În final pe Sadiq. Niciunul nu răspundea. L-a rugat pe Ismael să le dea mesaj. Ceva trebuie să se fi întâmplat. Altfel, de ce ar întârzia Leila?

Sara avea tendința să se gândească la ce e mai rău. Poate o atacase cineva? Știa că sunt norvegieni cărora nu le plac cei cu pielea

mai închisă la culoare sau musulmanii, în general, iar Leila îi și spusese odată că fusese hărțuită de o bandă de băieți.

Într-un târziu, Ayan a răspuns la telefon.

— Unde ești? a strigat mama. Sunt foarte îngrijorată din cauza Leilei, încă nu s-a întors acasă!

— Liniștește-te, Leila e cu mine, a răspuns Ayan.

— Aaa! a exclamat Sara, ușurată. Ce bine!

Cât timp erau împreună, totul era în regulă. A luat din frigider câteva bucăți de miel și a umplut o oală cu suficient de multă apă ca să fiarbă orez pentru șapte persoane.

*

Sadiq stătea în biblioteca din Sandvika, centrul administrativ al municipalității Bærum, și citea *Science Illustrated*. Îl durea umărul; va mai dura ceva până să se poată întoarce la muncă, la Coca-Cola. Ar fi vrut o altă slujbă. La un moment dat, visase să devină inginer și urmase niște cursuri serale la Oslo pentru a dobândi cunoștințele necesare urmării unor studii serioase, dar renunțase.

Îi plăcea foarte mult biblioteca asta. Venea aici aproape zilnic. Primul lucru pe care îl făcea era să ia din raft revista lui preferată și s-o citească de la un capăt la altul. Apoi intra pe internet.

Sadiq a ieșit afară să fumeze o țigară și atunci a observat apelurile pierdute.

— Fetele au ceva de făcut în oraș, i-a spus soția. Nu vrei să le suni tu și să le spui că le iei cu mașina? Și veniți împreună la masă.

A format numărul lui Ayan, apoi numărul Leilei. Puteau să fie la moscheea Rahma, în apropiere, sau la Aisha. Telefonul Leilei era închis. Ayan nu răspundea. Să se fi dus la moscheea Tawfiiq din Oslo?

S-a întors în bibliotecă și a stat puțin de vorbă cu un prieten. Pe la cinci a plecat acasă. Și-a scos pantofii în hol și s-a dus direct în camera de zi, pe canapea. Voia să stea puțin întins înainte de masă.

Canapeaua de piele neagră, sintetică se afla în fața televizorului. Pe peretele din spatele lui era un tablou cu Mecca. În colț, spre